Ankenævnet for Forsikring

905/12

Den 17. december 2012 blev i sag nr. 82.424:

xxxxxx xxx
xxxxxxxxxxx xxx xxxxxx
xxxx xxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har livsforsikring i Nordea Pension. Hun klager over selskabets afvisning af at yde helbredsbetingede ydelser efter den 1/5 2011.

Selskabet henviser til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren er i henhold til den tegnede forsikring berettiget til fulde helbredsbetingede ydelser ved en nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3 eller derover og halve ydelser ved en nedsættelse af erhvervsevnen med mellem halvdelen og 2/3.

Nævnet har tidligere truffet afgørelse i sagen. Ved kendelse 79.615 af 16/1 2012 udtalte nævnet:

> ”Erstatning for tab af erhvervsevne ydes i henhold til betingelserne, når klagerens erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. Dog er det praksis at yde dækning efter sikredes fagspecifikke erhvervsevne, indtil den erhvervs- og helbredsmæssige situation er afklaret. I den foreliggende situation finder nævnet, at klagerens erhvervs- og helbredsmæssige situation kan anses for afklaret i fornødent omfang, i hvert fald til den 1/1 2011 fra hvilket tidspunkt selskabet har standset de helbredsbetingede ydelser.
>
> Efter sin gennemgang af sagen, herunder de fremlagte lægelige oplysninger, finder nævnet det betænkeligt at fastslå, at klagerens generelle erhvervsevne efter den 1/1 2011 er nedsat til 1/3 eller derunder i forsikringsbetingelsernes forstand. Nævnet finder det dog ud fra den gennemførte virksomhedspraktik og oplysningerne om klagers indsats i sin selvstændige virksomhed godtgjort, at klageren efter den 1/1 2011 har et erhvervsevnetab på halvdelen.

I sit brev af 27/3 2011 til nævnet oplyser klageren bl.a., at hun inden for en kortere periode håber at kunne hæve det ugentlige antal arbejdstimer. Det er uoplyst for nævnet om dette er lykkedes for klageren. På det foreliggende usikre og til dels uoplyste grundlag finder nævnet herefter ikke at kunne pålægge selskabet at betale halve ydelser længere end til den 1/5 2011.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Nordea Pension, skal udbetale klageren halve ydelser fra den 1/1 2011 til den 1/5 2011 med tillæg af renter i medfør af forsikringsaftalelovens § 24.

I øvrigt kan klagen ikke tages til følge."

Klageren har i sin klage til nævnet bl.a. anført:

"Var sygemeldt med cancer og følger deraf fra 20. april 2009 til 30. oktober 2011, hvor jeg fik bevilget og blev ansat i fleksjob. Modtog invaliditetsydelse fra ovennævnte forsikring fra juli 2009, men ultimo december 2010 stoppede Nordea udbetalingerne, selvom jeg fortsat var sygemeldt. Klagede over dette til Ankenævnet for Forsikring (Nævnets reference 79615) og fik delvist medhold, idet nævnet fandt, at Nordea skulle betale ydelsen i hvert fald frem til 1. maj 2011. Nævnet så sig imidlertid ikke i stand til at pålægge Nordea også at betale ydelsen efter 1. maj 2011 idet nævnet ikke havde oplysninger om min helbredstilstand og erhvervsevne efter denne dato.
De manglende oplysninger skyldes, at jeg desværre havde misforstået ankenævnets breve sådan, at det ikke var muligt at fremkomme med yderligere oplysninger, når sagen først var optaget til behandling. Den udvikling, ankenævnet ikke er bekendt med, er som følger: da jeg medio april 2011 stadig kun var nået op på 12-14 timer ugentligt i mit praktikforløb, søgte jeg kommunen om 3 måneders forlængelse af praktikken. Kommunen bevilgede imidlertid kun én måneds forlængelse - muligvis fordi de (ubekendt for mig) netop havde modtaget en statusattest fra min egen læge, ifølge hvilken hun ikke mente, det var realistisk, at jeg ville kunne øge min arbejdstid væsentligt. Den erkendelse nåede jeg dog også selv frem til i løbet af den ekstra måneds praktik. Da jeg nåede op på 16 timer ugentligt (+ 2-3 timer i min praksis), blussede mine angstsymptomer op igen; jeg fik dårlig nattesøvn og mareridt, tabte i vægt og blev uoverstigeligt træt. Ultimo maj 2011 søgte jeg derfor fleksjob, hvilket blev bevilget 30. oktober 2011. Kommunen har vurderet min samlede arbejdsevne til at være 16-18 timer ugentligt. Under sagsbehandlingen fik jeg fortsat sygedagpenge og havde ikke mulighed for at tjene mindst halvdelen af en normal indkomst. Denne udvikling har jeg, efter nævnets afgørelse, redegjort for overfor Nordea, og anmodet om invalidepension også for perioden 1. maj 2011 til 30. oktober 2011, idet min erhvervsevne er varigt nedsat til under halvdelen og har været det siden min kræftsygdom i 2009. Siden 1. nov. 2011 har jeg imidlertid været ansat i fleksjob, hvilket betyder, at jeg siden da har kunnet tjene en nogenlunde sædvanlig løn og derfor ikke er berettiget til ydelser fra min pensionsforsikring efter denne dato. Nordea har imidlertid afvist at betale ydelsen længere end til 1. maj 2011.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
At Nordea Liv & Pension pålægges at udbetale invaliditetsydelse også for perioden 1. maj 2011 til 30. oktober 2011."

3. 82.424

Ved brev af 24/5 2012 har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Vi afviste at yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension efter 1. januar 2011, da vi ikke fandt dokumentation for, at den generelle erhvervsevne var nedsat med 1/2 eller 2/3.

Nævnet fandt imidlertid, at forsikrede havde ret til udbetaling af 1/2 invalidepension frem til 1. maj 2011. Vi valgte at følge afgørelsen alene på grund af sagsgenstandens størrelse, hvilket vi meddelte nævnet den 13. marts 2012 (bilag …).

Forsikrede henvendte sig igen og bad om forlængelse af udbetalingen frem til 1. november 2011 og oplyste samtidig, at hun ikke havde fået renter af udbetalingerne. Vi besvarede henvendelsen den 30. marts 2012 og meddelte, at der var udbetalt renter, og at vi fastholdt afgørelsen (bilag **…).** Forsikrede klagede igen over afgørelsen, men der var ingen nye oplysninger, der kunne ændre vores afgørelse, som vi fastholdt i brev af
12. april 2012 (bilag …).

Forsikredes klage
[Klager] klager over, at Nordea Liv & Pension har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale halv invalidepension fra 1. maj 2011 til 1. november 2011.

Nordea Liv & Pensions afgørelse
Til sagen skal vi anføre, at vi fastholder vores afgørelse.

Vi modtog supplerende oplysninger fra nævnet i form af 2 statusbedømmelser fra onkologisk afdeling, … hospitalet dateret 14. april 2011 og 17. juni 2011. Det fremgår af oplysningerne, at forsikrede har kroniske følger efter kræftbehandling med udtalt tørhed af mund og svælg. Det fremgår også, at forsikrede ved kontrol den 10. februar 2011 og den 16. juni 2011 var klinisk recidivfri.

Egen læge oplyser om de samme følger og tilføjer, at forsikrede også har tendens til tilbagevendende lændehold, men det fremgår ikke, at det skulle være erhvervshindrende.

Der er ikke fremkommet nye lægelige oplysninger, som kan dokumentere en nedsat erhvervsevne på 1/2 eller 2/3 af den fulde erhvervsevne, og der er således ikke grundlag for at ændre vores afgørelse.

Vi fastholder derfor, at forsikredes erhvervsevne var afklaret den 1. januar 2011, og at vi ikke skal yde præmiefritagelse og udbetaling af 1/2 invalidepension fra 1. maj 2011 til 1. november 2011."

Af statusattest i den kommunale sag af 14/4 2011 udfyldt på den behandlende onkologiske afdeling fremgår bl.a.:

"49-årtg kvinde har i perioden 06.07.09 til 18.07.09 modtaget intenderet kurativ strålebehandling for kræft i højre mandel med spredning til lymfeknuder på halsen. Sammen med strålebehandlingen er der gives kemoterapi I form af Cisplatin *x* 1 ugentlig. Efterfølgende resttumor bag højre kæbevinkel, opereret den 20.11.09 for dette, der var tale om en lymfeknude med karcinomceller i, vurderet som radikalt opereret. Efter strålebehandling og efterfølgende operation har der været udtalt fibrosefasthed på halsen, ligeledes med hævelse. På mistanke om recidiv er der foretaget ultralydsskanning af halsen den 03.01.11, hvor man finder stråle- og operationsfølger, men intet malignitetssuspekt.

Patienten har således kroniske følger med hensyn til fibrose, altså stivhed og fasthed af halsen, udtalt tørhed af mund og svælg. Disse forandringer må forventes at være af permanent karakter med heraf følgende skånebehov.

Med hensyn til prognose er der tale om stadium III tonsilcancer med betydelig risiko for recidiv. Ved sidste kontrol den 10.02.11 fandtes patienten klinisk recidivfri."

Af statusattest i den kommunale sag af 20/4 2011 udfyldt af klagerens praktiserende læge fremgår bl.a.:

"Cancer tonillac/kræft i mandel:
Sygdommen konstateret i april 2009. Behandlet med operation og efterfølgende stråler. I efteråret 2009 fjernelse af nogle kirtler på halsen. der var uden kræftspredning.
Efterforløbet plaget af madlede, mundtørhed og svamp, kvalme, vægttab og smerter.
Patienten skal fortsætte i kontrolforløb for hendes cancer, der indtil nu har været recidivfri.
Som følger af behandlingen har hun blivende mundtørhed, der gør det vanskeligt at tale for længe af gangen. Har tendens til lymfodem//hævelse af ansigt/hals. Formentlig vil det være en livslang udfordring for patienten at få spist tilstrækkeligt, til at holde vægten.

Angst:
Patienten har i mange år i forbindelse med uddannelse til terapeut. været i egen terapi.
I efterforløbet af cancerlidelsen udviklede patienten angstsymptomer. Behandles medicinsk med angstdæmpende medicin og terapeutiske samtaler ved egen terapeut. Når patienten stresses eller bliver bekymret, får hun opblussen i angst og læderet nattesøvn.

Slidgigt:
Patienten har tendens til tilbagevendende lændehold. Vurderet ved reumatolog i 2008, der anbefaler jobskifte fra rygbelastende job. Patienten har i flere år haft objektive slidgigtforandringer i begge hænders fingre, og får smerter i hænder/fingre ved belastning.

B: Vurdering af helbredsforholdenes betydning for sagen (der angives ikke en vurdering af en evt. social ydelses art og omfang)
Alt i alt er pt. spinkel med en skrøbelig fysik og følger efter cancersygdom. Jeg mener at patienten er relevant behandlet og genoptrænet i forhold til ovenstående lidelser. Med tiden forventer jeg, at både fysisk og psyke stabiliseres så der ikke er så mange udsving, men det er ikke realistisk at funktionsevner bedres væsentligt i forhold til hvad den er aktuelt."

Af statusattest i den kommunale sag af 17/6 2011 udfyldt på den behandlende onkologiske afdeling fremgår bl.a.:

"**1. Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal m.v.**
A: Sygehistorie, diagnoser (latin og dansk), prognose. Evt. planlagt/igangværende behandling eller andre oplysninger af betydning for sagen

Vedr. pt. henvises der venligst til LÆ125 udfyldt den 14.04.11.
Pt. er behandlet for en hø.sidig tonsilcancer med spredning til lymfeknuder på hø. side af halsen, strålebeh. og konkomitant Cispiatin er afsluttet den18.07 09.
Hun er sidst vurderet klinisk recidivfri den 16.06.11. God almen tilstand, dog med fortsat gener i form *af* mundtørhed og nogen fasthed på halsen.
Der blev forespurgt vedr. skånebehov og prognose.

Mht. prognosen vil hun fortsat have en øget risiko for at sygdommen kommer igen og mht. skånebehov, må det især være i forbindelse med mundtørhed. Hun er således fortsat i klinisk recidivfri og har en kontroltid her om 4 mdr., hvorefter vi går over til halvårs kontroller."

Af lægekonsulentskøn af 1/8 2011 gengivet i klagerens kommunale sag fremgår bl.a.:

"Konklusion: med baggrund i de foreliggende oplysninger skønnes der at være tale om en kvinde, opereret og behandlet for kræft i højre tonsil med spredning til lymfeknuder. Følges fortsat med kontrol ved … hospitalet, onkologisk afd. Der er ikke fundet tegn på tilbagefald. Har varige følger efter behandlingen i form af primært mundtørhed samt stivhed i halsen. Desuden klager over smerter i ryg og fingre ved belastning. Der beskrives angst- og søvnproblemer ved stress og belastning. Der skønnes at være tale om en varig tilstand med varige fysiske og psykiske skånehensyn som beskrevet ovenfor. Der kan ikke peges på yderligere behandlingstilbud."

Af fleksjobaftale gældende fra den 1/11 2011 fremgår det, at klageren er ansat med en ugentlig arbejdstid på 14 timer og med 2/3 løntilskud.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 6. Invaliditet**

…

Stk. 2

Ret til fuld invalideydelse og/eller fuld præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister mindst 2/3 af sin fulde erhvervsevne uden, at det skyldes forsæt. Hvis erhvervsevnen er nedsat til mellem 1/2 og 1/3, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse, når forsikringsbegivenheden ikke er forvoldt med forsæt af forsikrede. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring. Er forsikringen tegnet efter aftale med en arbejdsgiver, kan omskrivning til præmiefri forsikring alene ske efter fratrædelse.

Stk. 3

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end henholdsvis 1/3 og 1/2 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:

På det foreliggende grundlag - herunder sagens lægelige oplysninger, det oplyste af klageren om arbejdsprøvningen og vilkårene for klagerens fleksjob - må nævnet lægge til grund, at klagerens helbredsmæssige forhold ikke er bedret efter den 1/5 2011 og må anses for at være af varig karakter.

På denne baggrund finder nævnet det bevist, at klagerens erhvervsevne også efter den 1/5 2011 er nedsat med mellem 1/2 og 2/3.

I sin klage til nævnet har klageren alene krævet ydelser frem til den 1/11 2011, idet klageren har lagt til grund, at hun som følge af sin indtjening i fleksjobbet er afskåret fra ydelser efter dette tidspunkt.

Imidlertid følger det af Højesterets dom, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2004, side 374 ff., at et forsikringsselskab ikke kan inddrage offentligt tilskud, der ydes i forbindelse med fleksjob, i selskabets vurdering af forsikredes økonomiske erhvervsevnetab, medmindre selskabet har den fornødne hjemmel hertil i forsikringsbetingelserne. Da selskabet ikke har en sådan hjemmel i forsikringsbetingelserne, har klageren herefter krav på ydelser også i tiden efter den 1/11 2011, såfremt klagerens generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang.

Efter det oplyste i sagen, hvor nævnet må lægge til grund, at klagerens helbredstilstand er uden udsigt til bedring, finder nævnet, at selskabet er forpligtet til yde dækning også i perioden efter den 1/11 2011.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Nordea Pension, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevnetab er nedsat med mellem 1/2 og 2/3 efter den 1/5 2011, og yde klageren helbredsbetingede ydelser i overensstemmelse hermed med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson